

श्रीसोमनाथसंस्कृतयुनिवर्सिटी, वेरावलम्

सत्रान्तपरीक्षा-नवम्बर/दिसम्बर-२०१६

कक्षा - शास्त्री-२, सेमेस्टर-३

प्रश्नपत्रम् - ७

गुणाः - ७०

विषयः - पुराणेतिहासः

कोड - CE-2.3.5

समयः - ०३-०६

दिनाङ्कः - १.१२.२०१६

ग्रन्थः - श्रीमद्भागवतमहापुराणे चतुर्थस्कन्धः

प्रथमान्विति: (युनिट - १)

- प्रश्नः १ द्वयोः श्लोकयोः ससन्दर्भप्रसङ्गं संस्कृते व्याख्या कार्या । ०८
- (१) प्राणायामेन संयम्य मनो वर्षशतं मुनिः ।
अतिष्ठदेकपादेन निर्द्वन्द्वोऽनिलभोजनः ॥
- (२) त्वमेव धर्मार्थदुग्धाभिपतये
दक्षेण सूत्रेण ससर्जिताध्वरम् ।
त्वयैव लोकेऽवसिताश्च सेतवो
यान्ब्राह्मणाः श्रद्धधते धृताव्रतः ॥
- (३) सर्वभूतात्मभावेन भूतावासं हरि भवान् ।
आराध्याय दुराराध्यं विष्णोस्तत्परमं पदम् ॥
- प्रश्नः २ कस्याप्येकस्य सविस्तरेणोत्तरं लिखत । ०८
- (१) सतीद्वारा अग्निप्रवेशः ।
(२) दक्षयज्ञपूर्तिः ।
- प्रश्नः ३ टिप्पणी लिखत । (द्वयोः) ०४
- (१) नारदेन ध्रुवाय प्रदत्तगूढमंत्रः (२) उत्तमवधः
- प्रश्नः ४ लघूत्तरं लिखत । (पञ्चानाम्) ०५
- (१) प्रियव्रतस्य मातुः नाम किम् ?
(२) दक्षिणायाः पतेः नामं किम् ?
(३) चतुर्थस्कन्धे द्वितीयाध्यायस्य किं नामधेयम् ?
(४) भगवतः शिवस्य एकः पार्षदस्य नाम लिखतु ?
(५) दक्षशब्दस्य कोऽर्थः भवति ?
(६) दक्षयज्ञपूर्तिः कस्मिन् अध्याये अस्ति ?
(७) कर्म अर्थात् किम् ?

द्वितीयान्विति: (युनिट - २)

- प्रश्नः ५ द्वयोः श्लोकयोः सन्दर्भप्रसङ्गं संस्कृते व्याख्या कार्या । ०८
- (१) तस्य राज्ञो महाभाग भगवान्भूतभावनः ।
परितुष्यति विश्वात्मा तिष्ठतो निजशासने ॥
- (२) यत्र यज्ञपतिः साक्षाद्भगवान् हरिरीश्वरः ।
अन्वभूयत सर्वात्मा सर्वलोकगुरुः प्रभुः ।

(३)	अदृष्टाय नमस्कृत्य नृपः सन्दर्शितात्मने । अव्यक्ताय च देवानां देवाय स्वपुरं ययौ ॥	
प्रश्नः ६	कस्याऽपि एकस्य सविस्तरेण उत्तरं लिखत । (१) राज्ञः वेनचरितम् । (२) पृथ्विद्वारा कृता पृथुस्तुतिः ।	०८
प्रश्नः ७	टिप्पणी लिखत । (एकाम्) (१) कुबेरेण ध्रुवाय वरप्रदानम् । (२) पञ्चदशतमः अध्यायस्य सारांशः ।	०२
प्रश्नः ८	लघूत्तरं लिखत । (द्वयोः) (१) ध्रुवपुत्रस्य नाम किम् ? (२) चतुर्थस्कन्धे अष्टादशतमः अध्यायस्य नाम किम् ? (३) पृथुना कति अश्वमेध यज्ञाः कृताः ? (४) पृथु कस्यावतारः ?	०२

तृतीयान्वितिः (युनिट - ३)

प्रश्नः ९	द्वयोः श्लोकयोः ससन्दर्भप्रसङ्गं संस्कृते व्याख्या कार्या । (१) स्वागतं वो द्विजश्रेष्ठा यद् व्रतानि मुमुक्षवः । चरन्ति श्रद्धया धीरा बाला एव बृहन्ति च ॥ (२) कर्माणि च यथाकालं यथादेशं यथाबलम् । यथोचितं यथाक्तिमकरोद् ब्रह्म सात्कृतम् ॥ (३) नमः कमलनाभाय नमः कमलमालिने । नमः कमलपादाय नमस्ते कमलेक्षणे ॥	०८
प्रश्नः १०	कस्याप्येकस्य सविस्तरमुत्तरं लिखत । (१) पुरजनोपाख्यानं सविस्तरं वर्णयत । (२) पृथुवंशपरंपरा सविस्तरं वर्णयत ।	०८
प्रश्नः ११	टिप्पणी लिखत । (द्वयोः) (१) पुरंजनोपाख्यानस्य तात्पर्यम् । (२) प्रचेतसोपाख्यानम् । (२) रुद्रगीतम् ।	०४
प्रश्नः १२	लघूत्तरं लिखत । (पञ्चानाम्) (१) चतुर्थस्कन्धे कति अध्यायाः ? (२) पञ्चज्ञानेन्द्रियाणि कानि ? (३) हविर्धाम्नः पितुः नाम किम् ? (४) राज्ञा पृथुना कस्याराधनं कृतम् ? (५) पृथोः पत्न्याः नाम किम् ? (६) श्रीमद्भागवतमहापुराणे कति श्लोकाः ? (७) त्रिंशत्तमाध्यायस्य किं नाम ?	०५